

TILTS MOCT

Informatīvi izglītojošs
starpaskolu periodisks izdevums

#5

Mēs, ar
"melnajiem caurumiem"
galvās... 6.lpp

**Kāpēc Valsts
prezidentei reizēm
no rīta ir grūti
pamosties? 2. -3.lpp**

ИСТОРИЯ ОДНОГО
ГОЛОДНОГО
ОБМОРОКА, ИЛИ
КАК СТАТЬ
МОДЕЛЬЮ. Стр. 14

Ko šodien
dara
brīnumbērns
no filmas
"Ziemassvētku
jampadracis"... 5.lpp

Starp debesīm
un zemi... 12.lpp

“Latvijai ir milzīgas attīstības iespējas.

Uz “Tilta” korespondentu jautājumiem atbild Valsts prezidente Vaira VĪĶE-FREIBERGA.

– Kādi jums šķiet mūsdienu jaunieši un kā jūs jūtaties viņu vidū?

– Man šķiet, ka jaunieši ir tikpat dažādi, cik pieaugušie, un, paldies Dievam, ka tā. Man laimējies, ka vienmēr esmu bijusi kontaktā ar jauniem cilvēkiem — gan tad, kad rūpējos par latviešu kultūras saglabāšanu Rietumos, gan arī manā tagadējā amatā. Viņi man atgādina pašai savu jaunību. Cilvēks jau iekšēji paliek tāds pats kā jaunībā, tikai āriene mainās: fiziskais ķermenis sabrūk un sakrunkojas. Vienmēr apbrīnoju savus kaķišus, kuri ir cienijamos gadus, bet — nevienas krunkas, nevienas vainas.

– Ar ko atšķiras jaunieši Latvijā un citur pasaulē?

– Es uzskatu, ka Latvijas jaunieši ir daudz nopietnāki. Viņiem tomēr ir bijusi diezgan stingra audzināšana, un tas rada zināmu disciplinētību, nopietnību, kaut gan varbūt tieši šajos pēdējos desmit brīvības gados sāk parādīties arī dažas personīgās brīvības izpausmes. Zinu, ka daži pusaudži agrā pavasarī, kad vajadzētu būt skolā, sēž Doma laukumā, ālējas, dzer alu... Kopumā latviešu jaunieši ir ļoti izskatīgi jauni cilvēki, man šķiet, latviešiem vispār ir labs ģenētiskais

Novēlu “Tilta” lasītājiem ar
drosmi gribi iet pāri visiem šķēršļiem
kas priekšā dzīvē stāv priekšā,
kā arī ar lielu līdzīgā, sapņotus
un cilvēkumātības šķēršļus
ar saiem līdz cilvēkiem.

Vaira Vīķe-Freiberga

Arī jauniešiem.”

Intervēja Dace PĒKŠĒNA,
Rīgas 90.vidusskolas
11.klases skolniece un

Raimonds KAŽE,
Āgenskalna ģimnāzijas
12.klases skolnieks

mantojums. Šajā ziņā jauniešiem ir laimīgs mantojums.

– Vai jums, savus bērnus audzinot, radās kādas problēmas?

– Katrā ģimenē vecākiem kādā laikā neizbēgami rodas problēmas ar bērniem. Mums šāds grūts posms bija tad, kad manam pirmajam bērnam bija divi gadi, un mēs tajā brīdī devāmies vairākos atvaļinājuma ceļojumos un viņu ņēmām līdzi. Dēlam bija grūti mierīgi nosēdēt, bieži uznāca spītēšanās un raudāšana. Bērns dzīvē iet cauri dažādām fāzēm, savā laikā viņam ir nepieciešama emocionāla distancēšanās. Pusaudža gados veidojas bērna personība, un tas ir tāds delikāts process, kur ir jāpiedalās gan vecākiem, gan bērnam pašam. Māte un tēvs nevar emocionāli “apēst” savu bērnu, bet arī bērns nedrīkst noraidīt savus vecākus. Mans dēls reiz pusaudža gados atnāca mājās ļoti sašutis par kādu kaimiņu puisī, kuru viņš bija dzirdējis strīdamies ar savu mammu un pēc tam nolamājam rupjos vārdos. Dēls uzskatīja, ka tas nekādā ziņā nav pieņemams.

– Mūsu vienaudžu vidū ir izplatīts uzskats, ka dzīvei Latvijā nav perspektīvas, tāpēc daudzi jaunieši vēlas doties prom. Jūs viedoklis?

– Es domāju, ka Latvijā ir ļoti labas perspektīvas. Jo cilvēks apdāvinātāks un enerģiskāks, jo tās ir labākas. Jā, mums ir ekonomiskās grūtības, dzīves standarts vēl ne tuvu nav tāds kā pārtikušajās rietumu zemēs, bet attīstības iespējas mums ir milzīgas, sevišķi jauniem cilvēkiem. Jauns cilvēks var viegli iemācīties gan to, kas noder šodien, gan to, kas noderēs rīt, piemēram, informāciju tehnoloģiju nozarē, kur visā pasaulē trūkst speciālistu. Nesen man bija saruna ar Jensenā kungu, kurš ilgus gadus bijis Dānijas ārlietu ministrs un kuram tagad ir doma veidot Rīgā pie mūsu Tehniskās Augstskolas tehnisko vidusskolu, kas jau vidusskolas līmenī ļautu apgūt ar informāciju tehnoloģijām saistītas zināšanas. Šī nozare ir perspektīva un pieprasīta visā pasaulē.

– Kā jums šķiet, kāpēc tieši jūs esat Valsts prezidente un kādām īpašībām ir jāpiemīt labam prezidentam?

– Acimredzot, es biju tā persona, par ko tajā brīdī politiķi varēja vienoties. Pirms tam man nebija vēlēšanu kampaņas — politikājiem procesiem tas ir diezgan neparasti. Man šķiet, ka mani izvirzīja cilvēki, kuri mani saskatīja tādas īpašības, kas prezidentam varētu būt noderīgas. Šobrīd Latvijas prezidentam ir vajadzīga svešvalodu prasme un demokrātisko iekārtu izpratne. Domāju, man šīs īpašības piemīt, bet pārējās ir subjektīvas un Satversmē nav rakstītas. Manuprāt, nevienā valstī nav tā, ka prezidenta kandidātam jāiziet inteligences tests un jānomēra, vai tu esi pietiekami gudrs, lai šo amatu varētu pildīt. Cilvēks tiek vērtēts vispārēji — pēc reputācijas, slavas un agrākajiem darbiem.

– Kā jūs vērtējat integrācijas procesus Latvijā?

– Integrācija ir viens no soļiem, kas mums jāveic, lai mēs tiktu pāri 50 okupācijas gadu sekām. Latvijā šie procesi būtu pavisam citādi, ja Latvija savulaik turpinātu pastāvēt kā neatkarīga valsts, ja nevajadzētu pārdzīvot karu. Latvijā šobrīd nav labvēlīgas demogrāfiskās situācijas.

Mēs Latvijā esam izvēlējušies integrēt visus, kas to vēlas, tikai ar vienu noteikumu — cilvēkam tomēr apzināti jāvēlas savu dzīvi un nākotni saistīt ar šo zemi, apzinoties, ka te ir ne-

veikt Latvijas labā?

– Bieži vien visgrūtākās ir it kā visvienkāršākās lietas. Ir arī tā gadījies, ka trīs nedēļas strādāju bez atpūtas, tad gan no rīta bija grūti izkāpt no gultas. Paldies Dievam, citādi nevaru teikt, ka man kāds pienākums vai uzdevums būtu bijis grūts.

– Uz ko jūs paļaujaties grūtos brīžos?

– Cilvēkam vienmēr jāpaļaujas pašam uz sevi. Ar grūtiem brīžiem ir ļoti īpatnēji — tie piespiež cilvēku savilkt sevi enerģiju, kas citādi ir dīkstāvē. Nekad nedrīkst krist histērijā vai izmisumā, vienmēr jāpatur līdzsvars un

atkarīga Latvija. Ja šo vienu priekšnoteikumu cilvēks ievēro, tad Latvija ir gatava uzņemt katru, kas vēlas integrēties. Protams, ja cilvēks grib pilntiesīgi piedalīties visos valsts sadzīves procesos, tad ir jāiemācās valsts valoda. Vēlams, ka ar laiku tiek iegūta arī pilsonība.

miers. Jo grūtāks brīdis, jo lielāks iekšējais miers vajadzīgs. Un vēl nepieciešama sajūta, ka es nešauboties iešu uz priekšu un izdarišu visu līdz galam. Tad tev rodas kāds spēks, tu dari visu, kas nepieciešams, un ir sajūta, ka tev kāds it kā nestu uz rokām...

– Kas ir grūtākais, ko jums nācies pa-

Par integrāciju,

valsts valodu un dzīvi Latvijā

Omulīgās Reiterna nama telpas lēnām pildījās ar dažāda vecuma ļaudīm. Neliels satraukums, savstarpējas laipnības... "Daudzkultūru gadatirgus" diskusija par integrācijas procesiem Latvijā, ko organizēja Latviešu valodas apguves valsts programma (LVAVP), sākās ar nelielu aizkavēšanos — gaidījām, kamēr visi diskusijas dalībnieki ieradīsies. Manuprāt, pasākums tomēr nebija īsti pārdomāts, jo diskusijas vadītājs sākumā vēlējas uzklaut tikai

pieaugušo viedokļus, par skolēniem īpaši neliekoties ne zinīs.

Vieni no pirmajiem diskusijas uzsācējiem bijām mēs, "Tilta" korespondenti, pēc tam pirmā nedrošības barjera tika pārvarēta un jautājumi, apgalvojumi bira kā no pārpilnības raga. Kopumā integrācijas un naturalizācijas procesi valstī tiek uztverti pozitīvi, izskanēja tikai daži negatīvi viedokļi. Kāda meitene uzskatīja, ka vajadzētu pat ieviest otru valsts valodu. Varbūt mēs nepilsoņu jautājumus cenšamies risināt pārāk oficiālā līmenī, nerēķinoties ar to, kas reāli notiek Latvijā?

Esmu dzirdējis viedokli, ka Latvija pārāk toleranti izturas pret nepilsoņu naturalizāciju un integrāciju, tāpēc grūti saprast cilvēkus, kuri apgalvo, ka cittautiešiem esot milzīgas

Andris ROZENBAHS,
Ziemeļvalstu ģimnāzijas
12.klases skolnieks

problēmas — neesot darba, māju utt. Ja 149 tūkstoši latviešu rīt sapakotu somas un dotos uz Krieviju, vai tad mums tur uzreiz piešķirtu pilsonību, uzceltu skolas, atļautu runāt latviski? Šaubos, ka tā notiktu, tādēļ īsti neredzu pamatu cittautiešu žēlabām Latvijā. Nevienam netiek turēts aiz rokas, pasaule ir atvērta, katrs var doties, kur vēlas.

Šķiet, ka galvenās problēmas tomēr pastāv teritoriālajos un ekonomiskajos jautājumos, nevis cilvēku vidū. Šī apgalvojuma patiesumu apliecina tas, ka latvieši un krievi brīnīšķīgi var saprasties, kad tiem ir kāds kopējs mērķis, piemēram, uzvara sporta sacensībās. Saliedētākas sabiedrības veidošanas labad derētu vairāk padomāt par šādiem pasākumiem ikdienā. 🇸🇻

Та еще интеграция

Полина Мошева,
ученица 12-го класса
21-ой Рижской средней школы

В который раз приходится разочаровываться в светлой идее интеграции, которая зачастую преподносится как решение всех проблем государства. Точнее, в ее исполнении.

Некоторое время назад мне довелось поучаствовать в дискуссии "Молодежь об интеграции". Мне, как представителю не-

коренной национальности, это показалось очень интересным и даже забавным.

На самом деле таких мероприятий проходит довольно много, но русские там встречаются не часто. Или за счет неинформированности о происходящем, или из-за того, что просто не видят смысла в пустой болтовне. Поэтому эта дискуссия, как и многие подобные, проходила по принципу "как же нам интегрировать нелатышей в наше латышское общество".

Неудивительно, что острой дискуссии не получилось. Было много красивых речей о понимании и взаимопомощи, светлом будущем Латвии и нашей счаст-

ло сразу же приобрело интересный поворот. Ведь говорили уже о конкретных проблемах и их возможном разрешении. Скинув многих с небес на землю, заставили подумать о людях, потерявших работу из-за недостаточного знания государственного языка, о невозможности любить страну, в которой Россия часто воспринимается как враг номер один. К тому же желание выучить язык свидетельствует о патриотизме, любви к государству, в котором живешь. А как можно любить страну, которой не нужен?

Вот, казалось бы, вопросы для дискуссии, в процессе которой можно было бы найти необходимые ответы. Однако серьезные проблемы здесь оказались бы не к месту. В принципе, все это походило на библейское "избиение младенцев", когда взрослые дяденьки и тетеньки парой метких фраз, более похожих на оскорбления, закрыли рот неразумным детишкам. После чего продолжилось "Давайте думать позитивно, ведь не все же так плохо". Все это делало дискуссию больше похожей на сеанс психотерапии. При этом большая часть аудитории вряд ли поняла, что те, которых не захотели выслушать и понять, и были представителями национальных меньшинств, ради которых все происходило.

Вряд ли после этого можно удивляться тому, что большинство процессов, направленных на улучшение, идет только на словах во время предвыборных кампаний и в отчетах для международных организаций. Жалко только, что наша страна скоро будет ставить рекорды по числу загубленных идей. Тогда нам точно будет чем поделиться на общем фоне. 🇸🇻

Kārtējo reizi nācās vilties gaišajā integrācijas idejā, kas nereti tiek pasniegta kā viena no valsts problēmu risinājuma iespējām.

ливой жизни в обществе, где все будет знать латышский.

Вот тут-то и решилась высказаться русская молодежь, находившаяся в зале. Де-

"Brīnumbērns es biju tikai filmā."

Laura DAUGULE,
Rīgas Doma kora skolas
10.klases skolniece

Ja esat redzējuši latviešu mākslas filmu "Ziemassvētku jampadracis", tad jau droši vien atpazināt attēlā redzamo zēnu pie klavierēm. Kaspars ADAMSONS pirms 8 gadiem filmā "Ziemassvētku jampadracis" tēloja brīnumbērna lomu. Drīz viņš svīnēs savu 16. dzimšanas dienu, taču atmiņas par filmēšanās laikiem nav izgaisušas vēl aizvien.

– Vai bieži cilvēki tev jautā par filmēšanos "Ziemassvētku jampadraci"?

– Gadās. Tagad mācos jaunā kolektīvā un arī tur ik pa reizītei kāds skolotājs vai klasesbiedrs paaugstinās, kā īsti bija. Interesanti, ka tagad mācos vienā klasē ar savu bijušo konkurentu. Tad nu mums ir par ko parunāt.

– Vai atceries, kā notika atlase uz filmu?

– Pats gan neko daudz neatceros, bet, cik man ir stāstīts, Emīla Dārziņa mūzikas skolā ieradās filmēšanas grupa, kam vajadzēja konkrēta vecuma zēnus, kuri prot spēlēt klavieres. No manas klases izvēlējās tikai mani un Edgaru Eglīti (Edgars filmā tēlo Zostiņu puiku, kas liecību slēpa klavierēs). Arī ar viņu dažkārt tiekamies, pakavējamies kopīgās atmiņās.

– Pēc kādiem kritērijiem jūs toreiz vērtēja?

– Nav ne jausmas. Brīnos, kāpēc izvēlējās tieši mani, jo meklēja taču zēnu, kurš spēlēt klavieres, bet tā nebija mana specialitāte. Šie man jautāja: "Ko tu spēlē?" Es atbildu: "Vijoli." Šie: "Nu tad iemācīsies spēlēt klavieres!" Un jautājums bija izšķirts. Pateicoties pienākuma apziņai, iemācījos pat vienu šopēna nokturnu vai prelūdiju, kas manam vecumam tolaik bija krietni vien par grūtu.

Sirds gan nosāpēja, kad uzzināju, ka būs jāspēlē uz neskanošiem taustiņiem ar fonogrammu. Starp citu, pateicoties filmai, sāku pievērsties klavierspēlei.

– Kā toreiz uztvēri filmēšanās procesu?

– Vai! Sākumā biju šausmīgi nobijies, taču, iepazīs kolektīvu, sapratu, ka nav jau no kā baidīties. Režisors Varis Brasla man palicis atmiņā visspilgtāk. Viņš prata atrast isto piegājienu, strādājot ar bērniem. Patiesībā man lielā mērā palīdzēja tas, ka filmēšanos uztvēru kā lielu piedzīvojumu.

– Kāds biji bērnībā un kāds esi tagad?

– Cilvēki, gadiem ejot, mainās ārēji, bet raksturs jau paliek tāds pats kā bērnībā. Daudzi pēc filmas spriež, ka es esmu tāds pašpārliecināts tipišs. Patiesībā pēc dabas esmu bijis diezgan bailīgs. Toties man jau agrā bērnībā bija liela pienākuma apziņa. Vienmēr esmu vadījies pēc principa: kas jādara — jādara.

– Kāda ir tava attieksme pret brīnumbērniem?

– Es viņus ļoti cieņu un apbrīnoju. Emīla Dārziņa mūzikas skolā, kur agrāk mācījos, tādu bija ne mazums. Arī es mēģināju kaut ko panākt, cītīgi mācoties, taču sapratu, ka citi bērni ir talantīgāki. Bet brīnumbērna lomā filmā iejutos tīri labi. Vai dzīvē pats gribētu tāds būt? Šaubos, drīzāk jau ne. Es izvēlos krāsaināku dzīvi!

filmā. Varbūt pat latviešu. Apmēram četrus gadus pēc filmēšanās "Ziemassvētku jampadraci" man nāca piedāvājums braukt uz filmēšanās atlasi Holandē. Joka pēc paņēmām brāli līdzi, ar kuru esam gandrīz vienā vecumā. Tā sanāca, ka noskatīja manu brāli Āriju, nevis mani, un arī viņš tika pie filmēšanās.

– Vai tu nākotnē gribētu būt aktieris?

– Nē, tik ļoti nopietni gan negribētu tajā visā iesaistīties, jo man dzīvē ir svarīgākas lietas. Taču aktierus es ļoti cieņu un uzskatu, ka viņi ir ļoti jauki cilvēki.

– Kādi tad ir tavi nākotnes plāni?

– Taisnību sakot, vēl grūti atbildēt, jo ieceru, ko vēlos īstenot, ir tik daudz! Zinu vien to, ka dzīvi noteikti saistīšu ar mūziku.

– Vai tu piekristu vēl kādreiz filmēties?

– Labprāt spēlētu vēl kādā laba režisora

– Ko tu cilvēkos vērtē visaugstāk?

– Sapratni, uzticību un milestību noteikti, jo bez tās jau nevar. 🎹

Latvijas izglītības sistēmas mīnusi

Iespējams, ka Latvijas izglītības sistēmai ir arī savas pozitīvās puses, bet šoreiz par to, kas mums šķiet nepareizs, nevajadzīgs un "galīgi garām". Ja jums šai sakārā ir kas piebilstams, diskusiju "Tiltā" turpināsīm (gaidām vēstules!). Cerams, ka skolotāji pratis novērtēt šo publikāciju autoru drosmīgo atklātību un nevērsīs pret viņiem savas dusmas vai neapmierinātību, kā reiz kādai "Tiltā" korespondentei jau gadījās...

CIK KRĀSAS IR ZIRGIEM?

Dace un Inese
no Engures

Katru gadu Latvijas skolās tiek izstrādāti zinātniski pētnieciskie darbi. Nav saprotams, kāda šiem projektiem jēga, ja zinām, ka lielākoties informācija tiek pārrakstīta no gudrām grāmatām. Pieliekam klāt vēl savas domas, secinājumus, un... mūsu "neatkārtojamie" zinātniski pētnieciskie darbi ir gatavi!

Var jau būt, ka līdz 9.klasei, kad materiāli tiek vākti kopīgi, šis uzdevums palīdz vismaz klases kolektīvam kļūt draudzīgākam, saliedētākam, jo vairākas dienas pāiet, strādājot plecu pie pleca, bet vidusskolās, kad katram pašam jāraksta savs darbs, pat tāds mērķis sevi neattaisno. Lai uzrakstītu patiešām labu zinātniski pētniecisko darbu, materiāli jāvāc vismaz gadu, dažkārt tam veltot pat vasaras brīvlaiku. Tāpēc nav jābrīnās, ka projektu rakstīšanas laikā daudziem mācības paliek otrajā vietā.

Lai gan parasti šim darbam veltām lielu uzmanību, taču dažkārt tēmas ir visai bezjē-

dzīgas, piemēram, mūsu klasē mācās kāds skolēns, kurš ir izvēlējis savdabīgu projekta darbu literatūrā — ticiet vai ne, bet viņš skaidra zirgu krāsas tautasdziesmās. Kāda jēga izvēlēties sakarīgu tematu, ja tik un tā darbus pēc tam novieto skolu arhivos un tie drīz vien apaug ar biezu putekļu kārtu!

MĒS, AR "MELNAJEM CAURUMIEM" GALVĀS

Anita ZUŠMANE,
Valmieras ģimnāzijas 10.klases skolniece

Skolēna draugs mācību iestādēs vismaz teorētiski skaitās skolotājs, bet... tik maz ir skolotāju, kurus varam saukt par saviem draugiem. Lielākā daļa uzskata sevi par ļoti svarīgām personām, gaida, lai "mulķa bērni" klausītu viņus bez ierunām. Reizēm skolēniem pat jādodomā kā skolotājiem, bet katrs mēģinājums aizstāvēt savu viedokli tiek uzverts kā pretimrunāšana, un tad jau "ceļojums" uz direktora kabinetu ir gandrīz garantēts. Mēs esam spiesti klusēt un piekrist, jo negribam sev bojāt garastāvokli vai sagādāt nepatīkšanas, bet tas, manuprāt, cilvēka veicina nevēlamu īpašību veidošanos. Daudzi skolotāji stundās atļaujas izteikt nepieklājīgas, aizvainojošas piezīmes, bet skolēnam ar pirkstiem jāiekrampejas krēsla malā un dūsmās sakostiem zobiem stulbi jāsmaida. Tādi izteicieni kā "Tu stulbs esi?", "Tev galvā vairāk par melnu caurumu nav" un citi (kurus lasām "LaBĀ", "Manā" un citos tiņū izdevumos) jau šķiet pat ikdienišķa skolas parādība.

Nesen diskutējām par to, vai nevajadzētu

pagarināt mācību gadu. Sarunas iesākās un aprīma — skolēnu viedoklis nevienu neinteresēja. Domāju, ka lielākā daļa būtu par mācību gada pagarināšanu, jo tā nav normāla slodze, ja stundas sākas pulksten 8 no rīta un beidzas vēlā pēcpusdienā vai pat vakarā. Skolēns pārguris atnāk mājās un konstatē, ka rīt atkal 9 mācību stundas, no kurām, teiksim, trijās jāraksta kontroldarbi... Iespējams, ka tas drīzāk ir jautājums par mācību saturu, bet tik un tā derētu beidzot atrisināt skolēnu pārslodzes problēmu.

Un vēl viena būtiska lieta — atšķirīgais sociālais stāvoklis. Nevienam nav noslēpums, ka daži vecāki labi pelna, bet citi — neko. Bagātu vecāku atvases var atļauties mainīt apģērbu katru dienu, pārējie reizēm nopērk sev kaut ko vietējā tirdziņā... Lai kā negribētos to atzīt, bet daudzi tomēr vērtē cilvēku pēc apģērba. Ir tik skumīgi starpbrīžos redzēt maliņā atstumtus, kuri žēli noskatās uz bagātajiem, kas turas kopā savos jautros bariņos. Varbūt ir vērts aprunāties arī par skolas formām?

DZĪVES SKOLA VAI SKOLA, KURĀ NAV DZĪVES

Viktorija SLAVINSKA,
Pļavnieku ģimnāzijas 11.klases skolniece

"Es te netaisos tērēt savu laiku ar jums, man par to neviens nemaksā..." — tādas frāzes mēs, skolēni, esam dzirdējuši bieži, kad lūdzam laiku konsultācijām vai kontroldarbu pārrakstīšanai. Vai tiešām skolotāji strādā ar mums to grašu dēļ, ko valsts viņiem atvēl? Tad jau vispār nav vērts vērt skolas durvis... Tostarp gadās arī tādi, kas māca mūs pēc vislabākās sirdsapziņas un stundas neskaita. Žēl, ka mācību iestādēs viņu paliek aizvien mazāk un mazāk, bet vairāk tādu, kas vēlas piespiest iekalt no galvas absurdas, nevienam nevajadzīgas lietas, piemēram, citoloģiju vissīkākajās niansēs. Skaidri zinu, ka tas nu man dzīvē nebūs vajadzīgs, bet ieskaite taču jānokārto, un prasības ir augstas. Kāpēc jūs, skolotāji, tik daudzas lietas pārspilējat, pārblīvējat mūsu galvas ar nevajadzīgu informāciju, un mācības pārvēršat par istām mocībām?

Mācoties 11.klasē, esmu sapratusi, ka skolotājam bieži vien ir atļauts viss, jo viņa darbu stundās praktiski neviens nekontrolē. Slikto omu skolotājs var izgāzt uz saviem audzēkņiem, piemēram, liekot rakstīt kādu pēkšņu pārbaudes darbu. Atzīstu, ka pedagogiem ir tiesības pārbaudīt skolēnu zināšanas, taču, ja skolēns apzinās skolotāja vēlmi ierībt, tad nekā labs tur sanākt nevar. Šķiet, ka katrs skolotājs uzskata savu mācību priekšmetu par galveno, tāpēc mājās uzdod tik daudz mācīties, ka, par to iedomājoties vien, sirds kļūst vāja... Lai godīgi apgūtu visu, kas mums tiek uzdots, manuprāt, ar 24 stundām diennakti būtu par maz. 📖

“Бойся равнодушных..”

Статья обо всем
Ваграм Саядов,
ученик 12-го класса
75-ой Рижской средней школы

Сколько же всего нас, учеников, окружает интересного: друзья, учеба, спорт, компьютер, кружки всякие, книги, в конце концов! Даже глаза разбегаются! Бывает, и за то возьмешься, и за это. Ну и что, что не все получается, попробую чего-нибудь другого. А бывает, вообще ничего не хочется! И, к сожалению, так бывает намного чаще, чем наоборот. А в чем же причина? В чем причина, что в многообразии всего, что нас окружает, вдруг оказывается, что ты один на один с собой, без интересов, без увлечений и, зачастую, без друзей? Почему?

Кто-то из мудрых сказал по обороте: “... бойся равнодушных, ибо только с их молчаливого согласия убивают и предают” А кто такой равнодушный? Уж не тот ли, кто при первых трудностях опускает руки, уж не тот ли, кому вдруг стало неохота. Неохота связываться с хулиганами, потому что можно получить; с чужим мнением, потому что оно может быть сильнее; с новым делом, потому что придется потратить свое время, свои силы... Вот так мы и молчим, когда бросают в нас необоснованные обвинения, вот так мы и ссылаемся на ужасную занятость, когда товарищу необходимо помочь, подготовить доклад, убрать класс или, к примеру, выпустить газету... Вот так мы и живем. Вроде бы, как все...

Теперь самое главное... А что делать?... Если вы недовольны, к примеру, школьной жизнью, почему бы вам ее не изменить? А можете ли вы придумать хоть что-то, что улучшит вашу жизнь в школе? Можете?... Не сомневаюсь, что у каждого есть ценные мысли, уже когда-то отвергнутые из-за неуверенности в их правоте и верности. Давайте жить под новым девизом: “Жизнь замечательным идеям!!!” Давайте мечтать и воплощать свои мечты в реальность!

Сегодня у нас появляется возможность высказаться, и этой возможностью является Парламент Школы. Вы можете просто прийти туда и высказать свои мысли. Но есть ли у вас эти самые идеи и выскажете ли вы их? Это опять же зависит от вас и от вашего желания. Точнее — от воли и усилий, ведь простого желания всегда мало, что чего-нибудь добиться. Так что получается замкнутый круг. А первый шаг можете сделать вы и только вы.

Вот ты читаешь сейчас эту статью и сразу четко видишь — это не про меня, я не такой. А может быть все-таки и про тебя? 📄

KĀ ES IERAZINOS AR “TILTU”

Madara MADALĀNE,
Preiļu rajona Salas pamatskolas
3.klases skolniece

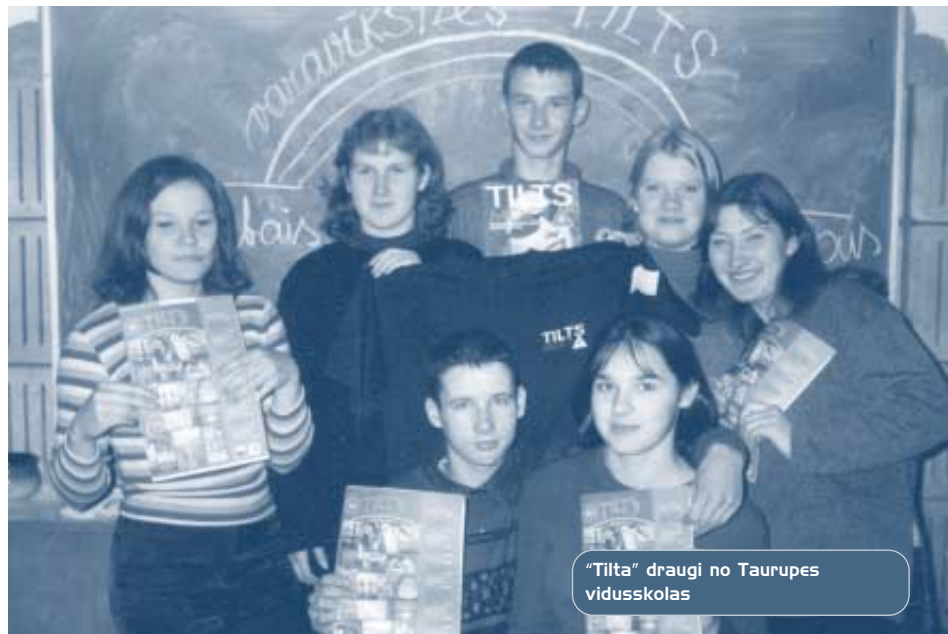
Rakstu ar nokavēšanos, jo man agrāk nebija drosmes. Mana fotogrāfija bija ievietota žurnālā “Tilts”. Kā es dabūju žurnālu? Kādu dienu mūsu skolas direktore atnesa jaunāko “Tilta” numuru. Viena meitene kādā lappusē, kur bija stāstīts par vasaras nometni Mežezērā, man šķita pazīstama, bet sākumā es tam nepievērsu uzmanību. Tad mana draudzene

Sigita skaļi iebļāvās, ka tā taču esmu es. Protais, biju ļoti priecīga un atkal atcerējos Mežezēru. Par to es pastāstīju klasesbiedriem.

Tā kā rakstā jau viss bija pateikts un jūs tur pašī bijāt, tad es neatkārtosu. Labāk uzrakstīšu par savu skolu. Mūsu skolas direktore ir Valentīna Liniņa, viņa ļoti rūpējas par skolu. Jau trešajā klasē mēs varam apgūt datorzinības. Man ļoti patīk strādāt ar datoru, jo var daudz ko jaunu uzzināt. Mūsu skolā tiek organizēti interesanti pasākumi, piemēram, Frizūru diena, Reklāmu pēcpusdiena un citi. Centīšos arī turpmāk lasīt žurnālu “Tilts”.

“TILTA” PIEBILDE. Paldies, Madara, par jauko vēstulīti. Priecājamies, ka žurnālu lasa arī sākumskolas un pamatskolas audzēkņi. Gaidīsim vēstules arī turpmāk! 📄

P.S. Atgādinām “Tilta” jauno adresi — žurnālam “Tilts”. Sorosa fonds — Latvija. Alberta ielā 13. Rīgā. LV-1010.

“Tilta” draugi no Taurupes
vidusskolas

Savs laiks mācībām, savs — atpūtai

Aija PAVLOVSKA,
Aknistes vidusskolas
12.klases skolniece

Katru dienu ejam uz skolu, mācāmies, mazliet paskatāmies televizoru, atkal mācāmies... Sestdienas un svētdienas paiet, lai visu “saliktu pa plauktiņiem”, bet izklaides pasā-

kumi notiek tik reti... Cik garlaicīgi, jūs teikset? Taisnība vien būs.

Tomēr ne jau visur ir tā. Aknīstē jauniešu atpūtas un izklaides problēma lielā mērā ir atrisināta, jo te izveidojies jauniešu pulciņš, kas nodarbojas ar izklaides pasākumu organizēšanu un kam dots nosaukums “Kodols”. Jau vairākus mēnešus “Kodols” sekmiīgi darbojas ar Aknīstes Jauniešu centra un pilsētas domes atbalstu. Arī vietējie veikali ir atsaucīgi un piekrīt sponsorēt balvas dažādu pasākumu rīkošanai. Ejot uz jebkuru “Kodola” “tusiņu”, jābūt gatavam uz pārsteigumiem... Piemēram, Halovīna dienas pasākumā notika sacensības bļaušanā un anekdošu stāstīšanā, bet valsts svētku diskotēkā vaidzēja ierasties sarkanbaltsarkanā apģērbā.

“Kodola” galvenais mērķis ir padarīt aknīstiešu dzīvi interesantāku, jautrāku, aizraujošāku. Izdodas! 📄

Ko somi domā par mums

Andris ROZENBAHS,
Ziemeļvalstu ģimnāzijas
12.klases skolnieks

Rita OSUKAINENA
sniedz interviju
"Tiltam"

"Tilts" viesojās Somijā, kur (Ziemeļvalstu ģimnāzijas delegācijas sastāvā) tikās ar Somijas parlamenta spikeri Ritu OSUKAINENU. Spikere savā amatā atrodas visilgāk Somijas

vēsturē — no 1994.gada. Pavisam nesen parlaments vēlreiz izteica viņai uzticību, tādējādi pagarinot pilnvaras vēl par gadu.

– Kā jūs vērtējat mūsu iestāšanās perspektīvas Eiropas Savienībā?

Rita Osukainena: — Jums vēl jāspēr daži soļi, lai pilnīgāk iekļautos ES valstu saimē, bet jūs esat parādījuši sevi no labākās puses. Somijas un Latvijas sadarbība ir ļoti atklāta, mēs savu padomu neliedzam, par ko liecina tikšanās ar jūsu prezidentu un ārlietu ministru, kā arī citām amatpersonām. Mēs zinām, ka latvieši smagi strādā, lai izpildītu ES prasības. Apzināties, ka arī ES ir lielas problēmas, piemēram, slimības, kas tagad uzliesmojušas, tomēr tie ir visas dalībvalstis interesējoši jautājumi. Tagad, kad Zviedrija ir prezidējošā valsts, Latvijai ir milzīgas iespējas saņemt palīdzību un pavisam tālāk integrācijas procesā.

– Kā, jūsuprāt, virzās naturalizācijas process Latvijā?

R.O.: — Pārāk daudz informācijas jau mēs nesaņemam. Problēmas ir, un ir svarīgi pēc iespējas ātrāk tās atrisināt, panākt lielā-

ku harmoniju šajā procesā. Jūs varat ņemt par piemēru mūsu etnisko minoritāšu naturalizācijas programmu, tomēr vēstures dēļ to pilnībā pielāgot situācijai neizdosies. Varu jums apliecināt, ka somi nav zaudējuši ne kriptiņas no savas nacionālās identitātes. Vēl vairāk, vidusmēra somi pat īsti neizjuta iestāšanos ES, tāpēc varat nesatraukties par savu valodu un kultūru.

– Vai Somijā valda uzskats, ka latvieši apspiež krievus?

R.O.: — Es gan neko tādu Latvijā nemāniju. Dzirdēju, ka jūs cenšaties šīs latviešu — krievu attiecības risināt ar likumdošanas palīdzību. Somijā dzīvojošajiem zviedriem un sāmjiem ir tādas pat tiesības kā somiem.

– Vai piekristat apgalvojumam, ka lielākās problēmas pastāv nevis jauniešu, bet vecāko paaudžu līmenī?

R.O.: — Jā, lai gan bieži vien Rietumu sabiedrībai rodas citādas domas, jo tā pārsvarā saņem informāciju no cilvēkiem, kuri pat nav bijuši Latvijā. Šī iemesla dēļ dažreiz veidojas nepareizs priekšstats par situāciju Latvijā.

Eiropas jaunatnes parlamenta 35. sesijā

Laura MIKELSONE,
Rīgas Valsts 1.ģimnāzijas
10.klases skolniece

Eiropas Jaunatnes parlaments jeb European Youth Parliament (EYP) dibināts 1987.gadā Francijas pilsētā Fontainebleau un līdz par šai dienai šī organizācija sniedz jauniešiem visā pasaulē iespēju piedalīties Eiropas nākotnes veidošanā. Gadu gaitā organizācija izpletusies pa visu Eiropu — tagad EYP pārstāvētības atrodas gandrīz 30 valstīs. Arī Latvijā jau vairākus gadus darbojas EYP pārstāvētība, ko organizē Rīgas Valsts 1.ģimnāzijas skolotāja Dzintra Lībāne.

Četras meitenes no Latvijas, tai skaitā arī es, gada nogalē devās uz Oksfordu, lai

piedalītos 35.starptautiskajā EYP sesijā. Gandrīz 300 komunikabli, simpātiski jaunieši vecumā no 16 — 21 gadam un no 27 valstīm tika sadalīti 12 dažādās komitejās, lai apspriestu Eiropā aktuālas problēmas, piemēram, starptautiskās attiecības, vides piesārņojums, terorisms, globalizācija utt. Diezgan iedarbīga metode — vienā komitejā var būt tikai viens valsts pārstāvis — gribi, vai negribi — jādibina kontakti ar citiem!

Lai iesildītos, pirmās divas dienas tika pavadītas "teambuilding" (komandu veidošanas) spēlēs, kas, no malas vērojot, varbūt varēja

šķīst mulķīgas — piemēram, jaunieši aizsietām acīm staigā apkārt un dūc kā Vinniji Pūki... Par iemiļotāko spēli kļuva "Honey, tell me that you love me!" ("Dārgais, saki man, ka mīli mani!"), kuras mērķis ir sasmidzināt kādu no pārējiem delegātiem, vadītājiem vai žurnālistiem. Ticiet man, gāja karsti! Šīs spēles mūs vienoja, atraisīja, iemācīja pacietību un toleranci. Pārsteidzoši, cik atraisīta ir Eiropas jaunatne, cik viegli mēs spējam rast kopīgu valodu!

Svinīgajā pasākuma atklāšanas ceremonijā runāja politiķi un katras valsts delegācijas pārstāvji. Pēc tam ilgi debatējām, diskutējām, meklējām labākos risinājumus problēmām... Arī vakaros negarlaikojāmies. Eurovillage (Eiropciematīnā) katra valsts klāja savu galdu un uzstājās ar savu priekšnesumu (mēs izcēlāmies ar īstu rupjmaizi, marinētām sēnēm un saldumiem). Piedalījāmies diskotēkās, atjautības sacensībās un citos pasākumos. Vairākas delegācijas organizēja "tusiņus" savās istabās, ar īpašu izklaidētāprasmi izcēlās iru delegācija. Katru dienu iznāca EYP avīze, un Latvijas delegācijas vārds tur parādījās diezgan bieži.

Ģenerālā Asambleja bija sesijas kulminācija — rezolūciju prezentēšana, uzbrukuma un aizstāvības runas, balsošana, rezolūciju pieņemšana... Transporta dēļ mūsu delegācijai ziemēl noslēguma balle izpalika, tāpēc atvadīties vajadzēja ātrāk. Apskāvienu, bučas, asaras, E-mail adrešu un telefonu apmaiņu... — sajūtas aprakstīt nav iespējams.

Raksta autore – otrā no kreisās – kopā ar citiem delegātiem

Spāniju nevar neiemīlēt

Viktorija SLAVINSKA,
Pļavnieku ģimnāzijas
11.klases skolniece

Alīna (pirmā no kreisās) kopā ar draudzeni Spānijā.

Alīna Anna ASBERGA mācās Rīgas lietišķās mākslas koledžas Vides dizaina nodaļas 4.kursā. Jaunā tūkstošgade Alīnai sākās ļoti skaisti — viņa bija Spānijā, kur notika jauniešu tikšanās. Šāda veida tikšanās katru gadu rīko Francijas Tezē klosteris kādā no

Eiropas pilsētām. Šoreiz — Barselonā.

– Barselonā sabrauca jaunieši no visas pasaules, taču visciešāk sadraudzējāmies ar Itālijas, Slovākijas un Polijas pārstāvjiem, — stāsta Alīna. — Ziemeļvalstu jaunieši ļoti atšķiras no dienvidvalstu vienaudžiem. Ja mēs

esam atturīgi, vēsi, nopietni, tad, piemēram, itāļi un spāņi ir karstasinīgi un komunikabli. Viņi centās mums izrādīt savu draudzību kā tik vien spēja, arī kabatās liekot cepumus...

Varējām izvēlēties — dzīvot ģimenē vai klosterī. Izvēlējamies klosterskolu, kas atradās pie galvenās Barselonas ielas. Varējām vērot pilsētas trako dzīves ritmu. Sapratu, ka vienai gan labāk nekur apkārt neklaiņot. Mūs arī brīdināja no huligāniem un narkomāniem. Rīts sākās ar brokastīm, kas nekad nemainījās — kakao, saldi cepumi un ļoti saldās maizītes. Pēc tam bija rīta lūgšana ļoti skaistā draudzes baznīcā, tad — brīvais laiks, diskusijas. Biju iesaistījies arī darba grupā — pēc vakariņām vācām atkritumus. Vismaz jūtu, ka kopā ar draugiem daru kaut ko labu.

Ceļojuma laikā ieguvi mieru un skaidrību par lietām, par kurām, Latvijā dzīvojot, nebiju aizdomājusies. Domāju, ka ikviens jauniešis, kas piedalījās šajā pasākumā, ieguva kaut ko vērtīgu, arī tie, kas netic Dievam. Un vēl — sapratu, kāda nozīme svešvalodu zināšanām. Spānijā viss bija tik spilgts un izteiksmīgs — mājas, ielas, palmas, Vidusjūra, cilvēki... Esmu iemīlējis šo valsti un sapņoju kādreiz turp atkal aizbraukt. 🇪🇸

Daži padomi ceļotājiem

Pēdējā laikā daudzi no mums dodas uz ārzemēm — gan tūrisma, gan pieredzes apmaiņas, gan izglītības braucienos. Tāpēc atgādināsim dažus vispārīgus ieteikumus, kas var noderēt ikvienam ceļotājam. Ja arī tev ir kāds vērtīgs padomiņš, tad neturi sveci zem pūra un raksti uz "Tiltu"! Vēl jo vairāk tāpēc, ka vasara — ceļojumu laiks — nav nemaz tik tālu.

Pirms brauciena rūpīgi pārdomā, uz kādu valsti dodies un kāpēc, pēc tam sastādi vismaz aptuvenu līdzīgu ņemamo lietu sarakstu, ievērojot vienu ļoti būtisku pamatprincipu — NEKO LIEKU!

Bez visa pārējā ceļojuma laikā, iespējams, varēsi iztikt, taču divas lietas — DOKUMENTUS un NAUDU — gan sargā īpaši rūpīgi!

Vispirms — par dokumentiem. Tev būs nepieciešama pase (ja pases vēl nav, tad vecāku pilnvara, kas apstiprināta pie notāra), kā arī visi pārējie ceļojuma dokumenti, ieskaitot apdrošināšanas polisi un transporta biļetes (autobusa, vilciena, lidmašīnas u.c.). Ja pēkšņi sāk sāpēt zobs vai netišām izmežģīsi kāju (nedod Dievs, protams!), tad nenāksies vismaz tērēt naudu ārsta pakalpojumiem.

Par naudu viss it kā būtu skaidrs bez komentāriem — jo vairāk, jo labāk. Ja brauciena cenā ierēķināta arī ēdināšana, naktsmitnes un ekskursijas, tad gan pārāk

neizraujies — ja nu vienīgi mājiniekiem gribi atvest kādu suvenīru vai arī ja pašam kas ļoti sakārojas... Pirms brauciena, mainot latus tās valsts valūtā, uz kuru dodies, vismaz aptuveni derētu parēķināt, cik naudas būs nepieciešams. Nav slikti, ja līdzīgu paķersi arī kādu "lieku" dolāru — visādiem gadījumiem.

Rūpīgi pārdomā visu līdzīgu ņemamo lietu sarakstu! APĢĒRBS, APAVI, un CITI SĪKUMI, kas ceļosomās liekami, nav nemaz tik mazsvarīgi.

Galvenais — lai tu justos ērti un brīvi, tāpēc, pirmkārt, nestiep līdzīgu drēbju skapi, tikai apģērbu, bez kura nu nekādi nevari iztikt, otrkārt, velc mugurā (un kājās) tikai jau pārbaudītas "vērtības" (kādreiz jau izmēģinātu apģērbu un ievalkātus apavus). Balles tērps noderēs tikai tad, ja ceļojuma laikā ieplānots kāds operas apmeklējums vai svinīgs saviesīgs pasākums, bet lielākoties bez tā var iztikt. Ceļojumā vispiemērotākais būtu sportiska stila apģērbs, kas neburzās, piemēram, džinsi, T-krekli. Arī kāda siltāka jaka (vēsākiem vakariem) nenāks par ļaunu.

JA CEĻOJUMĀ BRAUC AR AUTOBUSU, tad noderēs viena lielāka izmēra (novietojama bagāžas glabātuvē) un viena mazāka soma (ņemama līdzīgu autobusā). Nepiemirsti somā ielikt fotoaparātu, lietussargu, nazi, karoti, personīgās higiēnas lietas, dvieli... Arī viselementārākās un nepieciešamākās zāles (piemēram,

medicīniskā ogle) var aiztaupīt kādu lieku uztraukumu. Ja dodies uz siltākām zemēm, tad noderēs cepure, kas pasargā no saules, saulesbrilles, pretiedeguma krēms un, protams, peldbikses vai peldkostīms. Autobusā vērtīga lieta ir arī speciāls piepūšams spilventiņš — it īpaši tad, ja kāda nakts jāpavada ceļā. Nebūtu slikti, ja tavā ceļosomā atrastos vieta kādai spēlei vai žurnālam (ja nu kaut kur gadās piespiedu gaidīšana).

Un vēl viena būtiska piebilde — NEAIZMIRSTI, KA ESI NO LATVIJAS un ka dažkārt, skatoties uz tevi, sveši ļaudis vērtēs visu valsti kopumā! 🇪🇸

... и никаких барьеров!

Никто не будет оспаривать, что знание языков необходимо.

Мне повезло: с рождения со мной говорили на двух языках — латышском и русском. Когда выяснилось, что я не запутался, то стал изучать английский язык: мне помогла мама, преподаватель, книги

**Daudziem maniem klasesbiedriem
krievu valoda šķiet grūtāka nekā
angļu valoda.**

и компьютер. Со временем я понял, что многие европейские языки близки друг к другу и знание одного из них помогает изучать другой. В этом я еще раз убедился летом, когда был в Германии. Через десять дней я мог уже довольно внятно объясняться по-немецки.

Я учусь в латышской школе, где по программе у нас два иностранных языка — английский и русский. И надо сказать, что русский язык для ребят гораздо труднее

Даниэль Умановский,
ученик 8-го класса
2-ой Рижской средней школы

для изучения. Многие латышские дети слышат русский язык только на уроках, а вне школы — в семье и с друзьями — общаются только по-латышски. Любопытно, что в такой же ситуации находятся ученики русских школ. Но если латышские дети не считают недостаточное знание русского языка проблемой, то большинство русских детей хотели бы говорить по-латышски свободно, и их желание понятно.

Главное, я думаю, не бояться говорить и стремиться к этому. Прекрасно, когда есть доброжелательный собеседник, с которым не страшно что-то сказать неправильно, сделать ошибку, перепутать слово. Судя по всему, для многих проблемой как раз и является поиск такого друга.

Хорошо бы нам всем подумать об организации клубов для совместного неформального общения русских и латышских ребят. А может быть, такие клубы уже существуют? Тогда напишите нам. ✉

Театр в наши дни

Все мы посещаем театр. Кто-то ходит туда с родителями, кто-то под всевидящим оком классного руководителя. Сегодня театр посещают не только заядлые театралы, но и те, кто с трудом отличает Шекспира от Чехова.

Театр — не казино, вы не рискуете ничем и вдобавок получаете удовольствие как от спектакля, так и от публики. Я убедилась в этом, посмотрев спектакль в театре Русской драмы. Особое удовольствие я получила от созерцания публики. Передо мной сидела супружеская пара, являвшаяся полной противоположностью друг другу. Она — хрупкое, нежное создание, а он — грузный и усатый, напоминавший большого доброго кота. Его забавная лысина, по форме похожая на боксерскую грушу, маячила передо мной и периодически закрывала собой сцену. Мужчина явно скучал, так как часто поглядывал на часы и сдержанно вздыхал. Женщина, наоборот, упоенно смотрела на сцену, внимая каждому жесту актера. Вздохи мужа иногда долетали до нее, личико жены стягивалось в неприятную гримасу, принимало строгий и укоряющий вид. Она безуспешно пыталась направить внимание супруга на сцену, тот делал вид, что заинтересован происходящим, но, видимо, сил хватало не надолго. Его больше занимали старушки, сидящие неподалеку. Казалось, они прибыли из прошлого. От их платьев в старомодных складках и экзотических шляпок с причудливыми бантиками веяло грустью и нафталином. Мне показалось, что вот-вот над

Подгорная Алина,
ученица 11-го класса
88-ой Рижской средней школы

ними взвоет облако моли. Но, к счастью, оно осталось в моем воображении. А мое внимание переключилось на молодую пару, сидевшую справа. Обоим было лет по четырнадцать. Молодые люди вели себя свободно и непринужденно. Молодой человек раскованно возлежал на сиденье, а девушка в мини-юбке цвета “вырви глаз” и с красно-ядовитыми губами деловито положила ногу на ногу. Ее белые, обесцвеченные волосы светились в темноте. “Ну чем не Мэрилин Монро”, — подумала я. Ее спутник так же был крашеным и, видимо,

**Varbūt istais teātris ir dzīve, un
galvenie lomu tēlotāji tajā esam
mēs visi?**

не раз подвергался химической обработке. В носу, на губе и бровях имелось по серьге. Можно только догадываться, что же еще он себе проколол, но было очевидно, пирсингом лица он не ограничился. Свою девушку он неизменно называл “пупсиком”, а она в ответ взмахивала склеенными тушью ресницами и глупо хихикала. Я так увлеклась изучением зрителей, что совсем забыла об истинной причине своего прихода. Переключила внимание на сцену, оставив в покое театр жизни, и сосредоточила внимание на спектакле. Мне стало ясно, что наша жизнь, действительно, театр, а люди в ней актеры. ✉

Музей в школе

Анна Вимба, ученица 9-го класса
40-й Рижской средней школы

“Без прошлого нет будущего”. Как все внешне банальные истины, однажды они преломляются через тебя — и становятся откровением. Именно такое сложное чувство — благодарности, гордости, сопричастности, преемственности испытываешь в музее нашей школы.

Музей открыт в конце прошлого года и посвящен Атису Кениньшу и его жене — Анне Румане-Кенине, основателям нашей школы.

В начале 20-го века, прямо на глазах, создавалась национальная культура — литература, музыка, живопись. Молодые люди жадно хватались за все.

Атис Кениньш писал прекрасные стихи (издано три сборника), занимался общественной работой, изучал языки. Кем он был? Поэтом? Дипломатом? Языковедом? Юристом? Исследователем? Издателем?

Да, да, да! Все это он! Но прежде всего он думал о своих единокордках. Он мечтал, чтобы его народ был свободным и образованным. Его идеи полностью совпадают с идеями Анны Румане, и в 1898 году они становятся мужем и женой.

Анна — корреспондент газеты “Jaunpākās ziņas”, ее интересуют проблемы педагогики и психологии. Она в совершенстве владеет немецким, русским, английским, французским языками. Уже имея детей, она отправляется вместе с ними в Женеву, чтобы продолжить свое образование.

Молодые люди были всецело устремлены к своей заветной цели — созданию национальной школы. И поэтому, когда архитекторы Пекшенс и Эйженс Лаубе предложили проект новой школы в стиле национального романтизма — они с радостью согласились. Думали ли Атис и Анна, что создадут таким образом себе памятник? Скорее всего — нет. Просто они были молоды, влюблены, им все было интересно и по плечу.

К созданию своей школы Анна и Атис подключили талантливейших писателей, художников, музыкантов, чьи имена стали достоянием латышской культуры. Среди преподавателей были Янис Розенталь и Янис Мадерниекс, Эмиль Дарзинь и Аугустс Саушетис. Неудивительно, что многие из выпускников школы сумели сказать свое слово в культуре Латвии.

Ни разу школа, построенная Кениньшами, не использовалась для иных целей. Может, именно поэтому в ее стенах и сегодня тот особый, неистребимый дух — дух храма науки и искусства?

И мы стараемся не только взять высокую планку, установленную нашими предшественниками, но и хотя бы чуть-чуть приподнять ее. ✉

Šis un tas par metālu

Gatis ŠTERNIS,
Rīgas 90. vidusskolas 11. klases skolnieks

KĀ RADĀS "METĀLS"?

Metālmūzika radās sešdesmito gadu beigās. Pasaule bija it kā sadalīta divās daļās — vienā pusē — ASV, otrā — PSRS. Abās pusēs krājās amtomieroči. Cilvēki saprata, ka var paši sevi iznīcināt. Hipiji un "The Beatles"

ieteica klaiņot, sapņot un mīlēt. Bet metālisti sacīja: tev ir jācinās, ja ne par pasauli, tad par sevi!

Par šīs kustības aizsācēju uzskata grupu "Black Sabbath" un divus tās ģēnijušos — ģitāristu Tomiju Jomiju (Marks Entonijus Jomijs) un vokālistu Oziju Ozbornu (Džons Maikls Ozborns).

Ozijs bija šausmu filmu fans, tāpēc ieteica skatuvi izrotāt ar šausmu filmu elementiem — krustiem, maskām, asins plankumiem — un ieviesa jaunu dziedāšanas stilu. Tomijs, strādājot rūpnīcā, bija nogriezis sev pirkstu galus, tāpēc, spēlējot ģitāru, viņam sanāca griezīgas skaņas. 1970. gada 13. februārī grupa izlaida savu pirmo albumu.

Nosaukums "metālisti" un atbilstošs ģērbšanās stils radās no "Black Sabbath" dziesmas "Iron Man" (dzelzs cilvēks). Tā stāta par vīru, kurš nonāk nākotnē un redz iznīcināto pasauli. Atgriežoties viņš mēģina vest cilvēkus pie prāta, taču visi viņu ignorē. Vīrs

noskaišas un kļūst par monsturu, kas iznīcina pasauli. Vīrs tēlots apkāries ar ķēdēm, auskariem, kniedētā ādas jakā.

METĀLA STILI

Death metal (nāves metāls). Tā pārstāvji uzskata, ka cilvēka dzīvē svarīgākais ir spēks un griba. Cilvēkam ar lielu gribu bieži jāriskē ar dzīvību, tāpēc galvenais ir nebaidīties no nāves. *Death metal* pārstāvji izmanto dažādus viņsaules simbolus, dzied šausminošās balsīs. Grupas — "Slayer", "Cannibal Corpse" u.c.

Black metal (melns metāls). Šī virziena piekritējiem patīk gaišo un tumšo spēku cīņa. Mūzika ir ļoti haotiska, jo sajukums radot pasauli. Grupas — "Immortal", "Burzum", "Morbid Angel" u.c.

Heavy metal (smagais metāls). Grupas, kas pieturas pie metāla klasikas. Tām nav raksturīga īpaši tumša filozofija. Grupas — "Battalion", "Ceremonium", "Cathedral", "Sepultura" u.c.

Ambient metal (aptverošais metāls). Šīs grupas cenšas sakausēt dažādus stilus. Dažkārt parādās arī melodiska mūzika. Grupas — "Burzum", "Immortal" u.c.

Hard metal (cietais metāls). Mūzika, lai izlādētos. Nav nekādas īpašas filozofijas. Grupas — "Agathocles", "Bolt Thrower", "Brutal Truth" u.c.

Speed metal (ātrais metāls). Virziens radies astoņdesmitajos gados. Tā pazīme — ātrs ritms, ko uztur bundzinieks. Grupas — "Metallica", "Megadeth", "Testament" u.c.

New metal (jaunais metāls). Šī virziena

pārstāvji cenšas sakausēt metāla stilu ar repa elementiem. Stils radies deviņdesmito gadu vidū. Grupas — "Korn", "Limp Bizkit", "Papa Roach" u.c.

Instrumental metal (instrumentālais metāls). Mūziku spēlē uz metālam neraksturīgiem instrumentiem (čells). Pasaulē tikai viena grupa — "Apocalyptica".

MŪSDIENAS

Mūsdienās, kad populāri ir "techno" un "house", metālisti nepaliek mazumā. Rodas arvien jaunas grupas, jauni stili. Metāls ir īpaši populārs zemēs, kur valda pretrunas — Austrumeiropā un Latīņamerikā. Metāls bija, ir un pastāvēs mūžīgi!

Divarpus minūtes starp debesīm un zemi

Jurģis SEDLENIĒKS,
LU 1.kursa students

Ingus ir tāds pats kā citi jauni cilvēki viņa vecumā. Latvijas Universitātē viņš studē politoloģiju, strādā, "tusējas" ar draugiem utt. Tomēr ir kaut kas tāds, kas padara viņu īpašu — Ingus aizraujas ar dažādām ekstrēmām nodarbēm — lec ar gumijām, izpletņiem, piedalās kuteru sacensībās, sno-vo, brauc ar superbaikiem.

– Kas Tevi mudina nodarboties ar kaut ko tādu? Gribi sevi pierādīt?

– Tā drīzāk ir vēlēšanās aizbēgt no ikdienas stresa, pilnīgas brīvības un atbrīvotības sajūtas trūkums, ko nevar gūt pat vistrakā-

gunu viss bija ok, sestdienas rītā biju klāt, lai izietu apmācības kursu (Ingus rāda arī uzfilmēto materiālu — puīši lēkā smilšu bedrē, karājās virvēs utml.). Pāris stundas pajārējušies, devāmies uz pilsētu paēst, lai jau drīz atgrieztos, sēstos raibi izkrāsotajā AN2 un lēktu no 800m augstuma. Tomēr, kā par spīti, sacēlās vējš, un attiecīgais datums iegāja vēsturē kā viena no šīsvasaras 3 dienām, kad lēkt nevarēja. Pasākums bija jāatliek uz nākamo rītu, un 18 stundas, kas šķīra sagatavošanos no lēkšanas, bija kaut kas līdzīgs uz nezināmu laiku atliktam, taču godam nopelnītam un ļoti gaidītam atvaļinājumam.

di tādi pastīvāki...

– Patiesībā jau esot augšā, pēdējās pāris sekundes, pirms tu lec, vairs neeksistē nekādas blakuslietas — un tas laikam ir pats lieliskākais. Tu aizmirsti par visu. Tu vienkārši zini, ka tūlīt sāksi krist ar ātrumu 5 m/s, tāpat gandrīz pavisam droši vari prognozēt arī cietāku vai mīkstāku saskarsmi ar planētas virsmu pēc 2,5 minūtēm. Pārējais ir mazsvarīgi.

– Un visbeidzot — ko tu teiktu mammām, kas savus vēl nepilngadīgos draiņķus negrib laist uz šādiem pasākumiem?

– Mammās, mieru tikai mieru! Visi agri vai vēl ir nonākuši līdz zemei. Patiesībā man šķiet, ka mammām būtu jāpriecājas, ka viņu lutekļi nesadraudzējas ar aknu cirozi jau šajā vecumā, vai, vēl labāk, nepavada savu laiku, narkojoties kaut kur vārtrūmēs. Es domāju, ka ir labi, ja var atrast vaļasprieku, kas padara dzīvi krāsaināku un daudzveidīgāku. Un, ja runā nopietni, tad Rīgas Ekstremālo sporta veidu klubs tiešām pamatīgi sagatavo lēkšanai ar izpletņiem, un palīdz modelēt situāciju visdažādākajos gadījumos. Instructors Eduards Bulis (t. 9425210) pastāstīs vairāk.

Ingus (pirmais no kreisās) lidmašīnā, dažas minūtes pirms lēciena.

kajā ballītē. Katram no mums ir problēmas, negācijas, no kurām cenšamies tikt vaļā. Viens piedzēras, cits sakaujas...Varbūt ne vienmēr tas notiek tik saasināti, tomēr nereti ar to pietiek, lai sabojātu attiecības ar apkārtējiem. Kā darīt to, kas patīk, ļaujot prātam un ķermenim izjust trakas un pārgalvīgas situācijas? Pieņemt tās, adaptēties un neapjukt. Vispār esmu konstatējis, ka lēkšana ar izpletņiem, braucieni ar ātrgaitas kuteriem un tamlīdzīgas nodarbes ļoti palīdz atbrīvoties no noguruma, un rezultātā noved pie tā patīkamā stāvokļa, kad sīkumi neuztrauc ne maz un tu jūties situācijas noteicējs.

– Pastāsti par savām izjūtām, kas pirmo reizi lēci ar izpletņiem!

– Ideja bija visai spontāna — kādas otrdienas rītā man piezvanīja draugs un teica: "Sestdien lecām!" Ilgi nedomādams, es un vēl pāris draugi piekritām. Sestdien rīta pusē bija sarunāts treniņš un pēcpusdienā — lēcieni virs Spilves lidlauka. Jociņi, bet piektdienas vakarā saņēmām pāris īsziņas no iespējamiem lēcējiem ar sekojošu saturu: "Pie-dod, rīt nelēkšu. Iesnas." Tā kā ar manu de-

– Ja salīdzina lēkšanu ar gumijām un izpletņiem, tad...

–... izpletņlēkšana ir darbs komandā, un tu nejuties viens. Lēkšana ar gumiju daudz vairāk liek izjust brīdi, kad tu atraujies no vagoniņa malas. Īstenība ar gumijām bija tā — Siguldas Operas svētkos pirmais cēliens man diezko nepatika, tāpēc devos uz vagoniņu un vienkārši izlēcu. Draugi stāvēja uz tilta un kliedza: "Nelec!" Tajā brīdī sāku izbaudīt brīvo kritienu. Nekad nav bijis tā, ka mani būtu bijis jāizgrūž, taču, kad ap kājām aplika siksnas... Nu, sajūta bija maķenīt kritiska. Bet bija taču jātiek atpakaļ uz otro cēlienu...

– Vai ir kas īpašs, par ko šādos brīžos domā? Atzīsti, ka filmā tava sejas krāsa ir viegli iezālgana. Arī citu lēcēju sejas smai-

У каждого своя болезнь...

Алина Соляр, Ольга Павлова
ученицы 11-го класса
88-ой Рижской средней школы

Все мы развлекаемся, как можем, умеем и на сколько средств хватает. Одни, как только выдается свободный день, бегут на дискотеку, другие усаживаются за свои любимые комиксы, третьи, начитавшись Толкиена, гоняют по лесу с деревянными мечами. Короче, ищут острых ощущений.

Но некоторым этого не хватает. Этим, чем больше адреналина в кровь, тем лучше. Ну вот есть такие люди, которые так и ищут возможность переломать себе руки-ноги. И после этого почему-то не излечиваются, а продолжают свои безумства. До тех пор, наверное, пока шею себе не свернут. Каждый в своей жизни хоть раз ощущал подобное. Так вот, если вас тянет совершить что-нибудь этакое, головокружительное, потом еще и еще, то знайте, вы — любители экстрима, то есть экстремальных ситуаций, экстремального спорта.

Некоторые, конечно, вздохнут и скажут: "Где в Латвии можно получить такое удовольствие, чтоб воспоминаний до конца жизни хватило?" Вот если бы где-то в Америке в Диснейленде прокатиться на горках, или в Африке устроить сафари...

А вот и неправда! Есть у нас экстремальный спорт. Ну не сафари, конечно, где есть возможность оказаться съеденным или изжаренным на солнце, но не менее впечатляющий.

Начнем со скейтборда. Это такая доска на колесиках. Экстремальным это увлечение станет не тогда, когда ты сможешь со скоростью автомобиля с прыжками и кувирками передвигаться по асфальту (профессионализм — это неинтересно), а тогда, когда ты в первый раз на нее встанешь,

вернее, попытаешься это сделать. Гарантировано море острых ощущений. Полет в неизвестность... Не, куда полетишь — это известно, но есть варианты. А вот уже как полетишь... Удел начинающих скейтбордистов — вид перебинтованной мумии.

Это что касается скейтборда, но этим список не заканчивается. Все любители высоты приглашаются прыгнуть с парашютом. Тут самое главное, чтоб нервы выдержали.

**Vispirms aplūko objektu "zirgs",
pēc tam mēģini tam uzrāpties,
tikai nepiemirsti, ka tas mēdz
spert un kost. Starp citu, sāpīgi.**

А то еще будут отрывать с воплями от дверей кабины. Да и всякое может случиться. Вот полетишь ты аки птица... Бескрылая только. И будут тебя потом лопатками с земли соскребывать. Грустно, но если ты — настоящий любитель экстрима, то ты обязательно попробуешь. А вдруг все-таки тебе повезет и твой парашют раскроется... Альтернатива — прыжок с резинкой. Головой вниз. Выбирай сам.

Третий способ стать зайкой — устроить путешествие по Гауе на лодках. Не исключается попадание в воду, что, конечно же, разнообразит твою жизнь. Если еще приплюсовать сюда удар по голове веслом, устроенный твоими сердобольными друзьями во имя твоего же спасения, то бу-

дет полный набор чрезвычайных происшествий.

Но если и это тебя не успокоит, то отправляйся на конную базу. Спросишь, чего уж тут экстремального? А то и экстремально, что городской житель и лошадь настроены очень подозрительно по отношению друг к другу. Если первый вообще смутно себе представляет как на это залезать, то вторая нервно косится в сторону этого странного существа, пытающегося залезть почему-то именно по хвосту, бьет копытом и кусается. Больно, между прочим. Ну так вот, если твой героический поступок увенчался успехом и ты гордо восседаешь на спине своего скакуна, то тут начинается самое легкое. Главное — вцепиться всеми частями тела в бедное животное и не выпускать его из рук до конца поездки. Если в первый раз она продлится больше, чем полчаса, то ты стремишься заработать замечательную походку, которой будешь радовать окружающих не один день.

Но все это слишком сложно, проще взять лыжи и отправиться в лес, или с коньками на каток. Знай, любое дело покажется тебе экстремальным, если быть новичком. А всякие там карусели — это скучно и неинтересно. После пары раз будешь спать, летая вверх тормашками. Поэтому в следующий раз, отправляясь на поиски приключений, будешь знать, куда надо идти. 🐾

ИСТОРИЯ ОДНОГО ГОЛОДНОГО ОБМОРОКА, ИЛИ КАК СТАТЬ МОДЕЛЬЮ.

Алина Соляр, Ольга Павлова
ученицы 11-го класса
88-ой Рижской средней школы

одеждой не так строго, но вспомним, с чего начинается наше утро (по крайней мере, у тех, кому эта статья предназначена). Пробегка до весов, чтобы выяснить, что ты за ночь не поправилась. Потом, сидя за обеденным столом, занятия по самовнушению. Которые происходят примерно так: перед глазами стоит принесенное вчера

Diēta — puse apelsīna uz maizes šķēles (nedēļā) darbojas lieliski. Ja negribi, lai vējš tevi pēc tam pa gaisu aizpūstu, tad nēsā līdzī ķieģeli...

мамой пирожное, которое смотрит на вас умиленным взглядом и говорит "Съешь меня, сладенькая", а ты, сжав кулаки, со слюной до пола внушаешь себе, что ты никогда не любила пирожные, и тем более — у тебя аллергия на заварной крем. Затем следует сольный концерт маме: "Я тебе говорила, чтобы ты вкусности не приносила?!" Первый бой выигран.

С гордо поднятой головой идешь в школу, а там... буфет, столовая, море соблазнов, но ты стойко выдерживаешь все испытания, сидишь в углу и грызешь опостылевшие яблоки. Придя домой, бросаешь мученический взгляд на холодильник. На душе — желание закопать сытого папу и брательника, который в тарелке зарылся. Так продолжается неделю... пока сердобольная подруга не затащит тебя в кафе и не накормит мороженым, прочитав при этом поучительную лекцию о пользе

глюкозы в шоколаде. После чего дома вечером будут уничтожены все запасы съестного и сухой паек на случай войны. На следующий день будут слезы, угрызения совести, а потом опять изнурение себя апельсиново-хлебными диетами по типу — пол-апельсина на кусок хлеба в неделю. Вывод: ВСЕ ЭТО БРЕД!!! Теперь вопрос: а зачем мы это делаем? На модели на-смотрелись? Советов умных наслушались? Ну, ну! Купи очки, если считаешь модельные параметры 90/60/90 идеалом. Сами-то пропорции идеальные, но не при росте 1,90. Да ты хоть моделей этих разглядывала? Ну серьезно! Ноги кривые — ведро пролетает, ребра — моя бабушка на такой приблизительно конструкции белье стирает, а потом сушит. А цвет лица про-осто замечательный — любой труп позавидует. И это твой портрет в будущем? Только потому, что какой-то Саша с соседнего двора назвал тебя пончиком?! Да на колбасу докторскую этого Сашу пустить надо. Вот наш тебе совет: поменьше слушай всяких Саш, иначе кирпич придется в сумочке с собой таскать, чтобы ветром не уносило; займись аэробикой, если действительно есть проблемы с весом. Включить музыку и попрыгать — что может быть легче? Ведь пацанам нравятся не дохлые фигуры, а то, как девчонка двигается. И миленький животик — это так красиво! Сами говорили!

В этом мире проживает около 8 миллиардов людей, и ты хочешь им всем понравиться?! Дерзай, флаг тебе, как говорится, в руки, но помни, что все твоё очарование в твоей индивидуальности, в ней и только в ней!!!

Эту статью противопоказано читать тем, кто не считает, сколько калорий ими было съедено с каждым кусочком сухарика, не взвешивается каждые 15 минут, не вопит по поводу каждого набранного грамма и не падает в голодные обмороки. Если все вышеперечисленное касается вас, то после прочтения ценных советов можете переставать маяться дурью, или смело обращайтесь к психологу. И так...

Мода, мода, мода... Девчонки, что она заставляет нас с вами делать! Летом краситься в теплые тона, зимой носить бриджи. А я, может, хочу в синий выкраситься и рыболовную сеть нацепить! Ладно, пусть с

Neesi skops — citi arī grib pasmieties!

Izdomā parakstu šim zīmējumam un sūti tik šurp!

Adrese: žurnālam "Tilts",
Sorosa fonds — Latvija, Alberta ielā 13,
Rīgā, LV-1010.

Aspātīgāko atbilžu autori saņems "Tilta" pārsteiguma balvu. Kādu? Tas pagaidām lai paliek noslēpums.

Юному шеф — математику “Теорема Виета в собственном соку”

Григорий Розанов,
ученик 10-го класса
Рижской еврейской
средней школы
им. Ш.Дубнова

Здравствуй, дорогой любитель математической кухни, сегодня я расскажу тебе, как вкусно и экономично приготовить теорему Виета!

Для начала нужно отловить жирного Синуса и отрезать ему слагаемые. Синусы, хоть и отличаются скверным характером и в процессе поимки запросто могут откусить вам многочлен, но их слагаемые будут великолепным гарниром к вашей теореме! Слагаемые следует тщательно

Сākumā vajag noķert

trekno Sīnusu un nogriezt

viņam saskaitāmos.

очистить от квадратов и кубов, вид которых во время еды может испортить аппетит. Когда слагаемые отрезаны и очищены, их следует насадить на линейную функцию и жарить в течении двух часов. Нужно внимательно смотреть за тем, чтобы слагаемые не пригорели, иначе их придется выбросить на ось X. Когда слагаемые покрылись светло-румяными скобочками, их следует снять с линейной функции и аккуратно разложить на блюде, предварительно посыпав душистым котангенсом. Теперь, когда все это сделано, достаньте заранее размороженную теорему Виета, украсьте ее различными одночленами и положите на блюдо вместе со слагаемыми Синуса. По желанию блюдо можно приправить квадратным корнем или формулой Герона, но это для тех, кто любит “остренькое”.

К столу подавать в разогретом виде.

ПРИЯТНОГО АППЕТИТА!

P.S. И, пожалуйста, не волнуйтесь за Синусов, через недельку-другую у них опять отрастут слагаемые, правда визгу будет... 📧

“Tilc” joko

Pensionārs kādudien sadomā piezvanīt saviem draugiem, izskraida vai pusi Rīgas un nekā — visās būdiņās telefona aparātiem norautas klausules. Pensionārs nu paliek briesmīgi pikts un lamājas:

– Vot, kretīni tādi! Pieķeršu kādu vainīgo, kas klausules norauj — tūlīt pat rokas noraušu!

...Un pretī viņam nāk jauneklīs ar mobilo telefonu...

***

Atnāk dēls no skolas un saka tēvam:

– Nezinu, ar ko tu tā esi iepaticies skolotājam, bet viņa atkal grib tevi redzēt!

***

Šorīt pamodos un nodomāju: “Kāpēc gan man neaiziet uz skolu?” Un es neaizgāju arī!

***

Satiekas divas draudzenes.

– Vai, es tevi nepazīnu!

– Kāpēc?

– Tu labi izskaties.

***

Puisis jautā meitenei:

– Vai tu varētu apprecēties ar bagātu idiotu?

– Grūti pateikt. A cik tev ir naudas?

***

Parītis aiziet uz kino, kur demonstrē melodramu.

Kad filma pusē, meitene čukstus jautā:

– Kā tu domā, vai viņi beigās apprecēsies?

– Ļoti iespējams. Parasti jau tādas filmas beidzas traģiski.

***

Skots lasa grāmatu un ik pa brīdim izslēdz un ieslēdz gaismu.

– Kāpēc tu tā dari? — sieva jautā.

– Lapas pāršķirt var arī tumsā.

***

Kāda skota vēstule žurnāla redakcijai: “Ja jūs nebeigsiet publicēt anekdotes par skotu skopumu, tad es pārtraukšu aizņemties jūsu žurnālu no sava kaimiņa!” 📧

Atvadas no ziemas

Izdevuma nosaukums:

žurnāls TILTS

Izdošanas vieta, gads:

Rīga, 2001.

Izdevēji:

SOROSA FONDĀS — LATVIJA

Atbildīgā par izdevumu:

Liesma Lapiņa

Redaktore:

Ilze Korņeva

Redaktores vietniece:

Lidija Čera

Mākslinieks:

Uldis Freimanis

Maketētājs:

Ints Vikmanis

Tipogrāfija:

McĀbols

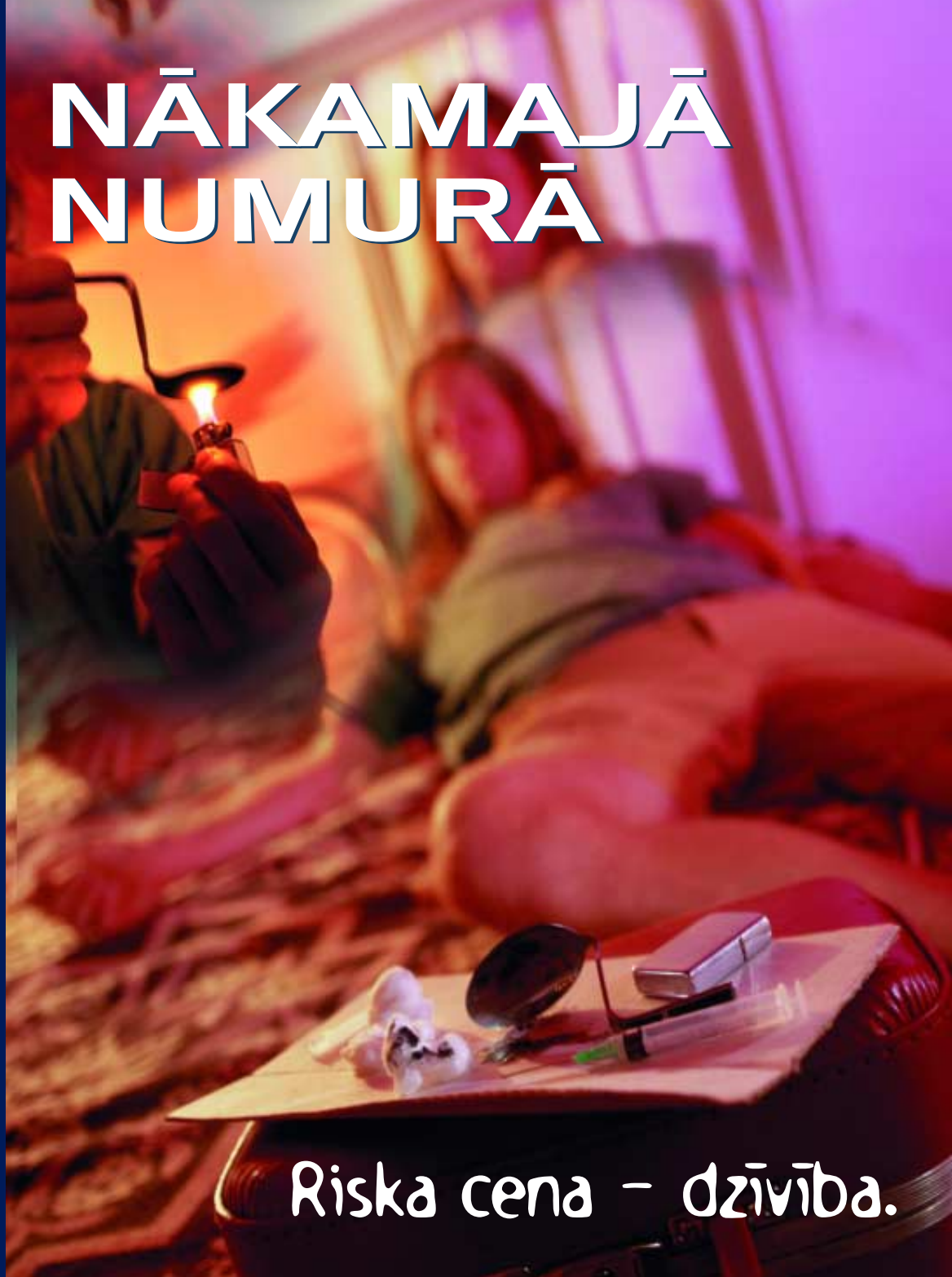
Izdevuma tirāža:

10 000

Reģistrācijas apliecības

numurs: M 00695

NĀKAMAJĀ NUMURĀ

Riska cena – dzīvība.

- Izglītojošos seminārus jau parasti dzird teicamnieki un aktīvisti, taču visvairāk tie ir vajadzīgi jauniešiem, kas bezdarbībā nīkst uz soliņiem, garlaicības mākti, malko alu, mēģina kaut ko salauzt vai nozagt.
- Gandrīz katrs no mums pazīst kādu vienaudzi, kurš, ja ne lieto heroīnu, tad vismaz ir pamēģinājis uzpīpēt "zāli"

- Šīs spēles ir daudz mierīgākas, jo tām ir nepieciešama loģiska un stratēģiska domāšana.
- Tas ir SUPER – būt citādam! Tonna matu želejas un trenāžieri par 200 latiem nenozīmē neko. Grūtāk ir būt vienkārši patiesam.